

Πάντα τὰ ἔδωκε

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ
ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΤΟΣ ΚΘ'
ΤΕΥΧΟΣ 116
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2010

Περί τῶν ἀρχαίων καί τῶν –(ἐν Ἀφρικῇ)– νέων Ἐκκλησιῶν τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας

Ἐπισκόπου Γρηγορίου
Μητροπολίτου Καμερούν

Σίς γνωστές δυσκολίες τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου πολλοί κατά καιροῦς ἔχουν διατυπώσει διάφορες ἀπόψεις εἴτε γραπτές εἴτε προφορικές μεταξύ τῶν ὁποίων καί ὁ γράφων.

Δέν εἶναι ἐπίσης, λίγοι καί αὐτοί πού ἔχουν σιωπήσει ἀποδεχόμενοι ὀλοκληρωτικά τήν κοινή ἀδιαφορία σάν μιά κρίση τῶν καιρῶν.

Ἐπῆρξαν ὁμως ποτέ ἐποχές χωρίς ἀδιαφορία στά θέματα τῆς πίστεως;

Εἶναι ἄραγε, ἡ πίστις κάτι πού καθορίζεται ἀπό τή γενική ροή καί τά σκαμπανεβάσματα τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου;

Ἡ ἱστορία τοῦ κατά καιροῦς διωκομένου εὐαγγελικοῦ τρόπου ζωῆς ἔχει δείξει τό ἀντίθετο καί αὐτό ὀφείλεται στό «*παράδοξον τοῦ κηρύγματος*».

«*Κηρύττομεν Ἰησοῦ Χριστόν καί τοῦτον ἐσταυρωμένον*», ταφέντα καί ἀναστάντα κατά τās Γραφάς.

Παρ' ὅσες ὁμως, τίς κατά καιροῦς προσπάθειες ὄλων τῶν ἱεραποστόλων ἡ κατάσταση δέν ἔχει ἀλλιάξει ἐδῶ καί χρόνια... καί ἀναρωτιώμαστε: «*Τί ἄραγε νά φταίει;*».

Ἐπειδή κατά καιροῦς, διάφοροι ἱεραπόστολοι, ἔχουμε ἀντιμετωπιστεῖ μέ δυσπιστία καί καχυποψία ἀκόμα καί ἀπό ἀνθρώπους πού ἔχουν ταχθεῖ νά ὑπηρετοῦν τόν Εὐαγγελισμό τῶν Ἐθνῶν, ἐργαζόμενοι στά μετόπισθεν, αὐτό μᾶς βάζει σέ πολλές σκέψεις κατά πόσο σωστά εἶναι πληροφορημένοι περὶ ἱεραποστολῆς οἱ ἀνθρώποι αὐτοί καί γιατί ἡ ἐπαρχιακή καί ἐλληλική ἐκκλησιολογία τους δέν τοὺς προαγάγει ἀλλὰ τοὺς κρατᾶ συνεχῶς στά ὅρια ἐνός πηλασματικοῦ κελύφους οὐδόπως ἰσχυροτέρου αὐτοῦ τοῦ αὐγοῦ.

Παρακολουθοῦσα πρὶν ἀπό τρία χρόνια ἓνα ἀφιέρωμα ἐνός γαλλικοῦ καναλιοῦ σέ ἓνα Ρωμαιοκαθολικό ἱεραποστολικό Τάγμα πού εἶχε ἐργαστεῖ στήν πλειοψηφία του στήν Κεντροδυτική Ἀφρική σέ κράτη πού ἀνῆκαν μέχρι τό 1960-64 στίς Γαλλικές Ἀποικίες.

Οἱ γηραιοί Ρωμαιοκαθολικοί ἱεραπόστολοι μιλοῦσαν γιά τίς ἐμπειρίες τους καί τίς ἀναμνήσεις στή σιωπή τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀββαείου πού φιλο-

ξενοῦσε τίς τελευταῖες ἡμέρες τῆς ζωῆς τους κάπου στή Β. Γαλλία.

Θά σταθῶ στό πῶς περιέγραψαν τήν ἀπόφασή τους νά ἐνταχθοῦν στό συγκεκριμένο Τάγμα καί νά ἀφιερῶσουν τή ζωή τους στήν ἱεραποστολή τῆς Κεντροδυτικῆς Ἀφρικῆς. Καί οἱ τέσσερις ἐν ζωῇ ἐναπομείναντες ἱεραπόστολοι ἦταν συνομήλικοι καί οἱ τέσσερις περιέγραψαν σχεδόν τό ἴδιο ξεκίνημα. Ἦταν μαθητές τοῦ γυμνασίου σέ Ἐκπαιδευτήρια πού ἀνῆκαν στό συγκεκριμένο Τάγμα στή Γαλλία. Φυσικά ὑπῆρχε μιᾶ ἔμφαση καί στή Θεολογική παιδεία μέ παράλληλη ὑποχρεωτική συμμετοχή στή λειτουργική ζωή.

Κάποια στιγμή ἔφθασε στό σχολεῖο ἓνας φλογερός ἱεραπόστολος ἀπό τήν Ἀφρική πού ἀνῆκε στό ἴδιο Τάγμα. Μίλησε σέ ὅλες τίς τάξεις τοῦ σχολεῖου περιγράφοντας μέ τά πιό ὁμορφα χρώματα τίς ἱεραποστολικές τους προσπάθειες. Τούς κινδύνους, τήν ὁμορφιά τῆς ἀφρικανικῆς γῆς, τήν ἀγαθότητα καί ἀπλότητα τῶν ἰθαγενῶν καί τό πόσο γρήγορα προσλαμβάνουν τό Εὐαγγελικό μήνυμα καί ζοῦν τή Χριστιανική ζωή.

Σάν ἀπόδειξη ὀλων αὐτῶν ἔγινε καί προβολή ἑνός πειραματικοῦ ντοκιμαντέρ πού ἔδειχνε διαβάσεις ἀπό ποτάμια μέ πιρόγες δίπλα σέ ἄγρια ζῶα, πού δέν ἐπιτίθεντο στούς ἱεραποστόλους, ἑκατοντάδες ἰθαγενεῖς νά δουλεύουν στίς καλλιέργειες καί μέ τό πού ἀκοῦν τόν χτύπο τῆς καμπάνας –*μιάς ζάντας αὐτοκινήτου γιά τήν ἀκρίβεια*– γιά τήν ἑσπερινή λειτουργία νά πετοῦν ἐπί τόπου τά ἐργαλεῖα τους καί νά συναγωνίζονται ποιός θά φθάσει πρῶτος στό χῶρο τῆς ὑπαίθριας λειτουργίας νά συμμετάσχει καί μετά χαρούμενος νά γυρίσει σπίτι του νά ξεκουραστεῖ καί νά μελετήσῃ τήν Ἁγία Γραφή καί πολλή ἄλλα ρομαντικά σκηνικά.

Στό τέλος ὁ φλογερός ἱεραπόστολος ἀφοῦ εἶχε συγκινήσει τούς μικρούς μαθητές τοῦ ἀπνύθουε μιᾶ πρόσκληση: «*Ποιός βλέποντας αὐτό τό μικρό ντοκιμαντέρ αἰσθάνθηκε στήν καρδιά του νά ἀνάβῃ μιᾶ φλόγα νά βρισκόταν σέ αὐτά τά μέρη καί νά βοηθοῦσε τήν ἱεραποστολή;...*» καί συνέχισε: «*ὅποιος αἰσθάνθηκε αὐτήν τή φλόγα ἔχει τήν κλήση ἀπό τόν*

Θεό καί θά πρέπει νά τό σκεφθεῖ πολύ καλά πρὶν ἀρνηθεῖ...». Φυσικά οἱ εὐαίσθητες νεανικές καρδιές βρέθηκαν σέ ἓναν ἐνθουσιασμό καί ἓνα δίλημμα πού ξεπέρασαν πολύ εὐκόλα καί δήλωσαν πάρα πολλοί τήν διάθεσή τους νά ἐνταχθοῦν στό Τάγμα καί νά δουλέψουν στήν Ἀφρική.

«*...Βλέπαμε γιά πρώτη φορά μέρη ἐξωτικά, πανέμορφα, ἀνθρώπους χαμογελαστούς, ἀπλοῦς, ἐργατικούς, τίμιους νά μοιράζονται τήν πίστη τοῦ Χριστοῦ πολύ εὐκόλα. Ὑπῆρχε καί τό στοιχεῖο τῆς περιπέτειας πού μιλοῦσε στήν καρδιά μας. Οὐσιαστικά θά συνεχίζαμε κατὰ κάποιον τρόπο τή ζωή τοῦ σχολεῖου μας καί αὐτό μᾶς φαινόταν ἤδη εὐκόλο. Εἶχαμε προσαρμοστεῖ σέ ἓνα τέτοιο εἶδος ζωῆς.*

Ἔτσι παρά τίς ἀντιρρήσεις τῶν γονιῶν μας ἐνταχθήκαμε στό Τάγμα καί μετά ἀπό μιᾶ βασική ἐκπαίδευση ἀναχωρήσαμε μέ ἐνθουσιασμό γιά τήν Ἀφρική...».

Ἡ συνέχεια τῶν συνεντεύξεων χάνει τό ἐνθουσιαστικό στοιχεῖο...

«*...Ἡ πραγματικότητα μᾶς προσγείωσε πολύ ἀπότομα καί πέρασαν χρόνια νά καταλάβουμε ὅτι, ὅσα εἶχαμε ἀκούσει ἀπό τόν φλογερό αὐτόν ἱεραπόστολο ἦταν πολύ ἐξιδανικευμένα καί ἄσχετα μέ τήν πραγματικότητα. Οἱ προϊστάμενοί μας μᾶς παρηγοροῦσαν καί μᾶς συμβούλευαν νά κάνομε ὑπομονή καί προσευχή...»*.

«*...Πέρασαν ἐπίσης πολλὰ χρόνια γιά νά πιστέψουμε ὅτι τό ντοκιμαντέρ ἦταν σκηνοθετημένο εἰδικά γιά ἐμᾶς καί ὁ κόσμος τῆς Ἀφρικῆς ἦταν πολύ διαφορετικός ἀπό ὅ,τι εἶχαμε σχηματίσει στό μυαλό μας. Μερικοί ἐγκατέλειψαν τόν ἀγῶνα, κάποιοι ἄλλοι ἐκοιμήθησαν ἀπό τροπικές ἀσθένειες, κάποιοι ζήτησαν νά μετατεθοῦν σέ ἄλλα κράτη. Ἐμεῖς παραμείναμε, συνοδικά πενήντα χρόνια. Καταλάβαμε τέλος ὅτι, σημασία ἔχει ὁ ἀγῶνας καί ἡ Ἀφρική χρειάζεται ὄχι ἀπλᾶ ἀγῶνες ἀλλᾶ αὐτοθυσία»*.

Θά ἐντάσσαμε τήν ἱστορία αὐτή στήν προσπάθεια τῆς συγκεκριμένης ἐκκλησίας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, νά ἀποκτήσῃ τήν ἀριθμητική πλειοψηφία στίς ἀποικιοκρατούμενες χώρες τῆς Ἀφρικῆς ἄσχετα μέ τήν ποιότητα τοῦ κατηχητικοῦ ἔργου, πράγμα πού, παρ' ὅλα τά ἐμφανή στοιχεῖα καί προβλήματα τοῦ χριστιανι-

σμοῦ τῆς Ἀφρικῆς σήμερα, παραθεωρεῖται ὅταν δέν ἀποκρύπτεται...

Παρ' ὅλα αὐτά, ὅμως, τὰ προαναφερθέντα σκιαγραφοῦν –νομίζω– μέ τραγικό ἴσως τρόπο καί τήν ιδέα πού ἡ πλειοψηφία τοῦ Ὁρθοδόξου κόσμου ἔχει περί τῆς Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολῆς σήμερα.

Γιατί ἄραγε;

Μήπως παρουσιάστηκε ἡ υπόθεση τῆς Ἱεραποστολῆς στά μάτια τους σάν κάτι τό πολύ εὐκόλο;

Σάν κάτι τό αὐτονόητο; Δηλαδή, πᾶμε σέ μιά χώρα, κηρύττουμε τόν Χριστό καί αὐτόματα ὁ κόσμος πιστεύει καί ἡ πίστις εἰσέρχεται καί στά γονιδιά του μέ μιά χρονική δομή δύο χιλιάδων ἐτῶν!

Ἡ πιστεύεται ἀπό κάποιους ὅτι παράλληλα μέ τόν ἐκχριστιανισμό τῆς Ἀφρικῆς κάνουμε τοὺς πιστοὺς μας καί λίγο «Ἑλληθνες»;

Τόσο ἀπρόσιτα εἶναι τὰ συναξάρια τῶν Ἀποστόλων σέ ὅσους πιστεύουν κάτι τέτοια;

Δέν γνωρίζουν ὅτι σχεδόν ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι καί οἱ ἅγιοι Μάρτυρες, εἶχαν μαρτυρικό τέλος σέ ἐλληνοφώνες ἀρένες καί στάδια;

Ἡ δέν γνωρίζουν ὅτι ἡ ἐπιγραφή πού τοποθετήθηκε ἐπάνω στόν σταυρό τοῦ Κυρίου ἦταν γραμμένη καί στά ἐλληνικά! Ὅχι βέβαια ἀπό φιλοφρόνηση στήν ἐλληνική γλῶσσα ἀλλά, γιατί ἡ συντριπτική πλειοψηφία τῶν σταυρωτῶν Του μιλοῦσε καί ἐκφραζόταν στήν ἐλληνική γλῶσσα.

Ἄλλο νά χρησιμοποιεῖς μιά κοινή γλῶσσα γιά νά γίνεις πλατύτερα γνωστός καί κατανοητός καί ἄλλο νά θεωρεῖς τή στενά συνδεδεμένη ἐθνική γλῶσσα τοῦ τότε «ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ» γιά τήν πραγματικότητα τοῦ σήμερα.

Στήν τελευταία Ἱερά Σύνοδο τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας τόν Ὀκτώβριο τοῦ 2010 κατά τίς ἀναγνώσεις τῶν πεπραγμένων τῶν Μητροπολιτῶν καί Ἐπισκόπων μᾶς προσεῖλκυσε τό ἐνδιαφέρον ἡ εἰσήγηση τοῦ Μητροπολίτου Καμπάλας καί πάσης Οὐγκάντας κ. Ἰωνᾶ ὅταν ἐπεσήμανε ὅτι: «...μεγάλο μέρος τῶν δυσκολιῶν μας σήμερα, εἶναι ὅτι, ἔχουμε νά παλέψουμε καθημερινά μέ τίς στραβές βάσεις πού θέσαμε στήν Ἱεραποστολή κατά τό παρελθόν...».

Ἄς πᾶμε, λοιπόν, λίγο παραπέρα ἀπό τά λάθη τοῦ παρελθόντος καί ἄς ἀφήσουμε αὐτοῦ τοῦ εἶδους τίς ιδέες γιά ἀναπόληση σέ ὅσους ἀρέσκονται νά τίς νοσταλγοῦν μέ ὁποιαδήποτε γλυκανάλατη διάνθιση.

Ἐνώπιον τῶν προβλημάτων πού ἀνακαλύπτουμε σέ κάθε βῆμα μας στό ἀποστολικό ἔργο, προβληματιζόμεθα γιά τήν ἐξεύρεση-ἀνακάλυψη λύσεως. Σ' αὐτήν τήν ἀναζήτηση λύσεων στρεφόμεθα στοὺς ἀδελφούς μας τῶν Ἀρχαίων Ἐκκλησιῶν καί ζητοῦμε βοήθεια.

Βοήθεια γιά τήν πραγματική προαγωγή τοῦ ἀποστολικοῦ ἔργου μέσα ἀπό τή μελέτη τῶν λαῶν καί τῶν πολιτισμῶν τῆς Ἀφρικῆς, Ἀσίας, Λατινικῆς Ἀμερικῆς κ.λπ., μελέτη τῶν κοινωνικῶν δομῶν τῶν πρωτογόνων πολιτισμῶν, ἠθῶν, ἐθίμων, ιδεολογιῶν, ιδεοληψιῶν, κουλτούρας, φιλοσοφίας, πολιτικῆς ἱστορίας καί τῶν ἄλλων σημαντικῶν καί φαινομενικά ἀσήμαντων πού θά ἀποτελοῦσε πηγή ἀναγεννήσεως καί ἀναδιοργανώσεως τῶν Θεολογικῶν μας Σχολῶν καί τῶν τῶν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐκπαιδευτηρίων.

Ὅλα αὐτά δέν ἀποτελοῦν ἀπλῆς διαπιστώσεις καί προτάσεις ἀλλά πραγματικά γεγονότα διότι ἂν μή τί ἄλλο οἱ Ἀρχαῖες Ἐκκλησίες διαθέτουν ἓνα τεράστιο δυναμικό τό ὁποῖο παραμένει «ἀχρησιμοποίητο» ἢ καλύτερα «σέ κατάσταση ἀναμονῆς» ἐδῶ καί δεκαετίες... Κανείς δέν ἰσχυρίζεται ὅτι τό δυναμικό τῆς κάθε Ἐκκλησίας ἀδρανεῖ καί βέβαια δέν ἀδρανεῖ καί ἐργάζεται τή λεγομένη «ἐσωτερική Ἱεραποστολή» ἡ ὁποία εἶναι ἐξίσου σημαντικό πεδίο δράσεως κινεῖται ὅμως, σέ παραδεδομένη ἐμπειρία, σέ συγκεκριμένες καί ἀποκρυσταλλωμένες μορφές κινητοποιήσεως-προσφορᾶς καί πάντα στήν ἄνεση καί ὑπεροχή τῆς «πλησματοικῆς πλειοψηφίας»* καί τῶν πραγματικῶν πολιτιστικῶν ἀγαθῶν πού διευκολύνουν πολλῆς παραμέτρους δράσεως.

* (σ.σ. Λέγοντας «πλησματοική πλειοψηφία» ἔχω ὑπ' ὄψιν μιά παλαιά ἔρευνα –(δεκαετία '80)– πού στηρίχθηκε στήν καταγραφή τῆς χωρτικότητας τῶν Ὁρθοδόξων Ναῶν τῆς ἐλληνικῆς ἐπικρατείας καί κατέληξε ὅτι, ἂν ἦταν δυνατόν νά γεμίσουν ὅλοι οἱ Να-

οί μιά Κυριακή θά χωροῦσαν μόνο τό 7% τῶν Ὁρθοδόξων Ἑλλήνων. Μέ αυτό τό ἀποτέλεσμα καί ἔχοντας τήν κοινή θλιβερή ἐμπειρία ὅτι οἱ Ναοί γεμίζουν σέ ἐξαιρετικές περιπτώσεις θά καταλήγαμε ὅτι, ὄλο τό δυναμικό τῆς Ἐκκλησίας ἀσχολεῖται κατ' οὐσίαν μέ τό ἐλάχιστον τοῦ ποσοστοῦ τῶν Ὁρθοδόξων πιστῶν).

Δυστυχῶς ὁ φορμαρισμένος αὐτός τρόπος δράσεως καί προσφορᾶς τοῦ δυναμικοῦ τῶν Ἀρχαίων Ἐκκλησιῶν ἔχει δημιουργήσει καί ἕναν συγκεκριμένο τύπο Ποιμένων πού οὐσιαστικά βασανίζεται στόν αὐτοεγκλιωτισμό καί στήν αὐτοαπομόνωσή του.

Ἔτσι δημιουργεῖται ὄλο καί μεγαλύτερη ἀπόσταση ἀπό τήν ἀρχική διάθεση-ἀπόφαση-κλήση τῶν Ποιμένων αὐτῶν νά ὑπηρετήσουν τό Εὐαγγέλιο καί ἀπό αὐτό πού φορμαλιστικά καί τελετουργικά προσφέρουν σάν εὐαγγελικό τρόπο ζωῆς καί οὐσιαστικά μέ μιά τεράστια ἀπόσταση ἀπό τόν εὐαγγελικό προσδιορισμό τοῦ «πλησίον».

Τό ἀποστολικό ἔργο τοῦ σήμερα στήν Ἀφρική διαθέτει πηγές ἀνεξάντλητες πού θά μπορούσαν νά δημιουργήσουν ἕνα ἀναγεννητικό ρεῦμα μέσα στούς κόλπους κάθε τοπικῆς ἐκκλησίας, κάθε ἐκκλησιαστικῆς κοινότητας καί θά μπορούσε νά προσφέρει στά μέλη της αὐτό πού λείπει ἀπό κάθε Ἐκκλησιαστική κοινότητα: «τὴν ἐγγύτητα τοῦ Εὐαγγελίου ἐν τῷ γίγνεσθαι» τῶν Ἱεραποστολικῶν Κοινοτήτων.

Θά μπορούσε ἀκόμα ἡ σχέση τῶν Ποιμένων τῶν Ἀρχαίων Ἐκκλησιῶν μέ τό ἀποστολικό ἔργο καί οἱ ἐμπειρίες τους, ἀπό τήν ἐπαφή τους μέ τήν «πρώτη γραμμή» τῆς Ἱεραποστολῆς νά σφουρηλατήσει μιά νέα γενιά ποιμένων, τουλάχιστον, μέ μιά διάσταση οἰκουμενικότητας τῆς Ἀποστολῆς των, πράγμα πού σπάνια βρίσκεται στή συντριπτική πλειοψηφία τῶν Ποιμένων καί ὅταν βρεθεῖ χρεῖται καθάρσεως γιά νά ἀφαιρεθοῦν οἱ κάθε εἴδους «ἐθνικιστικές προσμείξεις».

Ἄντι ὅμως ὄλων αὐτῶν τί συναντᾶμε στήν προσπάθεια ἐξευρέσεως ἐργατῶν, συνεργατῶν;

Νά χρησιμοποιήσω τή λέξη «ἀδιαφορία» γιά τή συντριπτική πλειοψηφία τοῦ Ὁρθοδόξου κόσμου;

Νομίζω ὅτι, ἡ λέξη ἀποδεικνύεται πολύ φτωχή γιά τή συγκεκριμένη περιγραφή.

Νά μὴν ἀναφέρω καί περιπτώσεις Ποιμένων –(στούς ὁποίους ἡ καθημερινή σπουδή στά Δίπτυχα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦς ἔχει δώσει τή δυναμότητα νά γνωρίζουν ἀπό στήθους ὄχι μόνον τό ὄνομα τοῦ Ἐφημερίου τοῦ χωριοῦ Φελλίου τῆς Ἰ.Μ.... τάδε ἀλλά, γνωρίζουν τή μισθοδοτική του κατηγορία καθὼς καί πρό αὐτῆς τῆς θέσεως, πού εἶχε ὑπηρετήσει!...) πού παρά ταῦτα– ἀγνοοῦν τήν ὑπαρξη τῆς Ἰ.Μ. Καμερούν πού τό 2009 συνεπλήρωσε ἐν Κυρίῳ 50 χρόνια ἀπό τῆς συστάσεώς της καί ἐδῶ καί δεκαετίες ἀναφέρεται τουλάχιστον στά ἐπίσημα Ἐκκλησιαστικά δελτία... Αὐτό σημαίνει ὅτι, καί κατὰ τό προσφιλές χόμπι αὐτῶν τῶν ποιμένων νά ἐντυφοῦν στά Ἐκκλησιαστικά Δίπτυχα τό ἐνδιαφέρον τους περιορίζεται στά ...«δικά μας», «σ' αὐτά πού ξέρουμε», ὄλα τά ἄλλα καί οἱ ἄλλοι εἶναι «ξένοι» καί «παρεπίδημοι» ἢ «προσήλυτοι» «στή δική μας Ὁρθοδοξία», μπροστά στά μάτια μας καί στή στενότητα τοῦ ὀρίζοντός μας.

Πάλι καλὰ πού καμιά φορά μέ τίς Χριστουγεννιάτικες καί Πασχάλιες εὐχές βρίσκεται καί κάποιος νά συμπληρώσει δύο λόγια παρηγορίας καί κουράγιου καί νά καθουσιάσει κάπως κάποια ἐνοχή πού σίγουρα ὑπάρχει μέσα του καί τίποτα ἄλλο παραπέρα. Κατὰ τά ἄλλα εἶμεθα ἕνα ὄνομα σέ κάποιους καταλόγους ὑποχρεωτικῆς κατὰ καιροῦς ἀποστολῆς τῶν εἰθισμένων εὐχῶν.

Δυστυχῶς κάθε μας προσπάθεια, κάθε μας γραφή, κάθε μας ὁμιλία, ἐκλαμβάνεται σάν προσπάθεια ἀναζητήσεως οικονομικῶν πόρων γιά τήν ὑποστήριξη τοῦ Ἀποστολικοῦ ἔργου (σ.σ. Σαφῶς καί δέν ὑποτιμοῦμε τήν ἀνάγκη καί οικονομικῆς ὑποστηρίξεως τοῦ Ἀποστολικοῦ ἔργου, ἄν καί ἡ ἀνάγκη κάθε Ἱεραποστολικοῦ Κλημακίου, εἶναι αὐτοῦ τοῦ μεγέθους πού θά μπορούσε κάλλιστα νά καλυφθεῖ ἄν, μία ἢ δύο ἐνορίες κάποιος ἐπαρχιακῆς πόλεως τῆς Ἑλλάδος ἀποφάσιζαν νά «υἰοθετήσουν» μιά Ἱεραποστολική Μητρόπολη ἢ Ἐπισκοπή) – θά ἔλεγα ὅτι, κάθε λόγος περί Ἱεραποστολῆς γίνεται, ἐκφέρεται, γράφεται μέ σκοπό:

* Ν' ἀνιχνεύσει καί νά καταγράψει τά προβλήματα τοῦ Ἀποστολικοῦ ἔργου.

* Νά προσδιορίσει τίς αἰτίες αὐτῶν τῶν προβλημάτων.

* Νά περιγράψει τίς διαστάσεις αὐτῶν τῶν προβλημάτων καί αἰτιῶν.

* Νά προσδιορίσει πιθανές λύσεις. (Γιατί δέν υπάρχουν καί πάντα λύσεις...).

* Νά δώσει μιά πραγματική εικόνα τῆς ποιότητος τοῦ Ἀποστολικοῦ ἔργου σέ ὅσους παρακολουθοῦν ἀπό μακριά μέ φιλικά ἢ ὄχι συναισθήματα.

* Νά ἀναλύσει τήν υἰεΐα ἢ τήν παθολογία τοῦ τρόπου πού προσφέρεται τό ὅποιο Ἀποστολικό ἔργο.

* Νά προσδιορίσει τό μέλλον κάθε προσπάθειας μέ γνώμονα τό παρελθόν καί τό παρόν.

Συνήθως ὅμως κάθε προσπάθεια παραμένει ἢ ἐπιτυγχάνει τόν πρῶτο ἢ καί τόν δεύτερο σκοπό. Καί ἀναρωτιώμαστε γιατί τά πράγματα δέν προχωρᾶνε διά τῆς ἀλληλοβοηθείας ἀκροατῶν, ἀναγνωστικοῦ κοινού καί ὑποστηρικτῶν τοῦ Ἀποστολικοῦ ἔργου;

Ποιοί εἶναι οἱ ἄνθρωποι στούς ὁποίους ἀπευθυνόμαστε;

Καί γιατί αὐτοί παραμένουν ἀδραβεῖς καί σιωπηλοί;

Τί πραγματικά ἀναμένουν αὐτοί οἱ ἄνθρωποι ἀπό ὄλους ἐμᾶς;

Νά προαγάγουμε τόν Εὐαγγελισμό τῶν Ἐθνῶν ἢ νά ἐπιβεβαιώσουμε μέ τή ζωή καί τό ἔργο μας τήν παραπάνω σκιαγραφία τῆς ιδέας πού αὐτοί ἔχουν στό μυαλό τους γιά τό τί σημαίνει Εὐαγγελισμός τῶν Ἐθνῶν;!!!

Πιστεύω ὅτι, ἐδῶ πρέπει νά κάνουμε μιά βαθύτερη ἀλλήλα ἀπαραίτητη διευκρίνιση-ἐπανάληψη.

Οἱ λόγοι καί οἱ γραφές μας ἀπευθύνονται σέ μέλη Ἀρχαίων Ἐκκλησιῶν, σέ ἀνθρώπους πού εἶτε τό θέλουν εἶτε ὄχι ἡ Χριστιανική Πίστις ἔχει ἐνσωματωθεῖ γονιδιακά στήν ὑπαρξή τους σέ σημείο πού καί οἱ ἀρνητές της συχνά-πυκνά ν' ἀμφιβάλουν μέ τή ζωή καί τά ἔργα τους γιά τό ἄν πραγματικά πιστεύουν ἢ ἴνε μόνον ὅτι δέν πιστεύουν!

Ἄν προσπαθήσουμε νά προσδιορίσουμε τό ιστορικό-κοινωνικό-πολιτικό πλαίσιο καί τίς συνθήκες

τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Εὐαγγελικοῦ μηνύματος θά βρεθοῦμε ἐνώπιον κάποιων διαπιστώσεων πού δέν ἀποδέχονται οὐδεμία ἀντίρρηση καί μᾶς βοηθοῦν νά ἐπαναπροσδιορίσουμε τίς διαστάσεις τῶν δυσκολιῶν τοῦ ἀποστολικοῦ ἔργου στή σημερινή Ἀφρική –(τουλάχιστον).

Ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγίνε σέ μιά ἐποχή καί σέ ἕναν τόπο ὅπου –κάτω ἀπό ἱστορικές, πολιτικές καί πολιτιστικές συγκυρίες ἢ συμπτώσεις– συναντήθηκαν τρεῖς κόσμοι καί συνυπῆρξαν τρεῖς διαφορετικές πολιτιστικές παραδόσεις, τρεῖς διαφορετικοί τρόποι προσεγγίσεως τοῦ μυστηρίου τῆς ζωῆς καί τῆς αἰτίας τῆς υπάρξεώς της:

Α) Ὁ κόσμος τοῦ Ἰσραήλ –ένας κόσμος ἐξωτερικά κλειστός καί κοσμοφοβικός– ἕνας κόσμος διακεκριμένος, τοῦ ἀλλοῦ κόσμου μέ μιά βαθιά παράδοση καί ἱστορία στόν Μονοθεϊσμό, χωρίς αὐτό νά σημαίνει καί χωρίς φατρίες, ἀποσχιστικές ἢ καί συγκρητιστικές τάσεις. Χαρακτηριστική ἡ ποικιλία τῶν σεκτῶν κατά τήν ἐποχή τοῦ Χριστοῦ.

Β) Ἡ πραγματικότητα τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας μέ τή Ρωμαϊκή ἀντίληψη περί κόσμου, δηλαδή ἡ συνένωση ὄλων τῶν βασιλείων κάτω ἀπό τήν ἐξουσία τῆς Ρώμης. Ἕνας κόσμος, ὅπως ἀπεδείχθη, μέ ἕνα σκληρότατο σύστημα διοικήσεως καί ἐκμεταλλεύσεως, ἀνοικτός σέ ὅποιονδήποτε συγκρητισμό, γιά πολιτικούς καί ἐπεκτατικούς λόγους. Ἕνας κόσμος «*κράμα καί μείγμα*» δεκάδων ἀλλοῦ πολιτισμῶν πού τοῦ

ἰσοπέδωσε καί ἐκμεταλλεῦτηκε γιά τό δικό του πολιτικό συμφέρον. Ἕνας κόσμος, «*ἀποθεώσεως*» τοῦ συγκρητισμοῦ καί τῆς πολυθεΐας καί

Γ) ὁ Ἑλληνικός κόσμος μέ τήν ποιητική ματιά του στόν κόσμο πού τόν περιέβαλλε καί τά –(ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπόψεως)– πολιτιστικά, φιλοσοφικά, ἐπιστημονικά, τεχνολογικά καί φιλολογικά του ἐπιτεύγματα μέσῶ τῶν ὁποίων, κατόρθωσε νά ἐπιβληθεῖ μέ τόν δικό του τρόπο –σέ βάθος χρόνου– σέ ὅσους πολιτισμούς, συνάντησε.

Εἶναι ἀξιοπρόσεκτο ὅτι, τήν ἐποχή τοῦ Χριστοῦ οἱ ἀρχαῖες θρησκείες ἔχουν «*ξεφτίσει*» ὄχι ὅμως τά

ἀρχαία ἥθη καὶ ἔθιμα. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐπισημαίνει τὴν παρουσία ἑνὸς βωμοῦ στὴν «κατείδωλον» Ἀθήνα, μέ τὴν ἀφιερωματικὴ ἐπιγραφή «*Τῷ ἀγνωστω Θεῷ*», καὶ στή βάση αὐτῆς τῆς ἐπισημάνσεως οἰκοδομεῖ τὸ κήρυγμά του...

Ὁ Ἰουδαϊκὸς κόσμος, αὐτὴν τὴν ἐποχὴ, ἔχει διαίρεθῆ, ἤδη, σέ «*Ἰουδαϊκὲς σέκτες*». (Πρόχειρο παράδειγμα ἡ παρουσία, σὲ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ καὶ μετέπειτα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, «*Φαρισαίων*» καὶ «*Σαδουκαίων*» καὶ οἱ διαφωνίες τους περὶ ὑπάρξεως Ἀγγέλων καὶ Ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν).

Σημαντικὸ στοιχεῖο ἐπίσης εἶναι ὅτι ὁ, τότε, Μεσογειακὸς κόσμος μετέχει τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας καὶ χρησιμοποιεῖ κατὰ κόρον τὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα. Τὸ ἴδιο καὶ ὁ Ἰουδαϊσμός τῆς διασπορᾶς. Ἔχει γίνῃ ἐδῶ καὶ διακόσια πενήντα χρόνια ἡ μετάφραση τῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἡ ἐπονομαζομένη «*τῶν Ἑβδομήκοντα*» γιὰ τὴν ἐξυπηρετήση τῶν Ἰουδαίων τῆς διασπορᾶς. Τὰ Εὐαγγέλια καὶ οἱ Ἐπιστολὲς τῶν Ἀποστόλων ἀκόμα καὶ ὅταν ἀπευθύνονται στοὺς Ῥωμαίους ἢ Ἰουδαίους γράφονται στὴν Ἑλληνικὴ.

Τί ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ὑπῆρχε στὴν Ὑποσαχάρια Ἀφρικὴ ἐκείνης τῆς ἐποχῆς;

Τίποτα ἀπολύτως. Ἦταν ἓνας ἄγνωστος κόσμος πού ἄρχισαν νὰ ἀνακαλύπτουν οἱ Εὐρωπαῖοι τὸν 15^ο-16^ο καὶ 17^ο αἰῶνα (πλήν τῆς περιπτώσεως τῆς Αἰθιοπίας πού δέχθηκε ἀπὸ τὸν 4^ο αἰῶνα τίς ἐπιδράσεις Βυζαντινῶν Ἱεραποστόλων).

Τί ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ὑπάρχει στὴν Ὑποσαχάρια Ἀφρικὴ τοῦ σήμερα;

Σήμερα ὑπάρχει ἡ ἀντιγραφή ἑνὸς ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος τὸ ὁποῖο παρέχει ἐκφυλισμένα «*στοιχεῖα*» μόνον τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ αὐτὰ «*δάνεια*» καὶ «*ἀντιδάνεια*» καὶ ὅσα, μπόρεσαν νὰ ἐπιζήσουν τῆς Βιομηχανικῆς Ἐπανάστασεως καὶ ἀκόμα, τὸ Ἐκπαιδευτικὸ αὐτὸ σύστημα δέν εἶναι, μέχρι στιγμῆς, δωρεάν, προσιτὸ ἢ εὐχρηστο στὴν πηλατιὰ λαϊκὴ βάση.

Ἐπάρχουν διάφορα πολιτικὰ συστήματα πού ἐδράζουν τὴ διοικητικὴ τους ἔκφραση σέ κάποιες ἀρχές τῆς Ῥωμαϊκῆς Διοικήσεως ἀλλὰ οὐδεμία σχέση ἔχουν μέ τὴν ἰδέα καὶ τίς δυνατότητες τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας.

Ἐπάρχει ἐπίσης –(καὶ αὐτὸ εἶναι ἐξαιρετικὰ σημαντικό)– μιὰ πανάρχαια παράδοση μιᾶς πολὺπληκτοῦ

καὶ ἰδιαίτερα δυσκολο-ἐρμηνευτοῦ πολυθεΐας. Ἐπιπλέον δέν ἔχουμε κανέναν πλέον Βυζαντινὸ Αὐτοκράτορα νὰ ἐνδιαφέρεται –*ἔστω καὶ γιὰ πολιτικούς λόγους*– γιὰ τὸν Εὐαγγελισμό τῆς Ἀφρικῆς.

Ἄν θέλουμε νὰ εἴμαστε συνεπεῖς σὲ Ἀποστολικὸ ἔργο θὰ πρέπει νὰ ἀνατρέξουμε σὲ μελέτη τῆς Ἀφρικῆς κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ νὰ ξεκινήσουμε. Διότι ἡ Ἀφρικὴ τότε –(ὅπως καὶ πάντα καὶ σήμερα)– εἶχε καὶ ἔχει τὸν δικὸ της πολιτισμό. Ἀπλῶς σήμερα ἔχει δεχθῆ ἀμέτρητες πιέσεις νὰ παρουσιάσει μιὰ «*ταχεία εὐρωπαϊκὴ ἢ δυτικὴ ὠρίμανση*».

Δυστυχῶς ἡ Ἀφρικὴ τοῦ σήμερα ὑφίσταται ὅ,τι καὶ τὰ διάφορα φρούτα καὶ λαχανικὰ στὰ θερμοκήπια ὅπου, μέσω διοχετεύσεως ὁρμονικῶν συστημάτων παρέχουν καρπούς «*ὠραίους τῇ δράσει καὶ καλοὺς εἰς βρῶσιν*» ἀλλὰ, ὅπως ὅλοι γνωρίζουμε ...καρκινογόνους!

Μιά τέτοια μελέτη τῆς Ἀφρικῆς μᾶλλον ἀποδεικνύεται ὅχι ἀπλῶς δύσκολο καὶ ἀπίθανο ἐγχείρημα ἀλλὰ οὐτοπικό.

Οὐσιαστικὰ μᾶς ἀπομένει νὰ μελετήσουμε τὴν Ἀφρικὴ τοῦ σήμερα πού παρέχει –ἀκόμα– πάρα πολλὰ ἀντανακλάσεις ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ.

Τὸ κάνουμε; Ἦ Οὐκ κατηγορηματικὸ ἀπὸ ὅλες τίς δρώσες στὴν Ἀφρικὴ χριστιανικὲς ὁμοιογένειες διότι ἀντιμετωπίζουμε τὴν Ἀφρικὴ σάν μιὰ δυνατότητα νὰ αὐξηθῆ ἀληματοδῶς τὸ «*ἑλλημμα*» τῶν πιστῶν μας σὲ δυτικὸ ἀδιάφορο κόσμο.

Θεωροῦμε τὴν Ἀφρικὴ σάν τὴν «*ἀγριέθλαιον*» ἡ ὁποία πρέπει νὰ «*ἐκκεντρισθεῖ*» εἰς τὴν «*καλλιέθλαιον*», τὸ ἐρώτημα εἶναι ὅμως τὸ ἑξῆς:

Μπορεῖ; ἔχει τοὺς ἀπαραιτήτους χυμούς καὶ τὴν ἀπαραίτητη δυναμικὴ ἡ «καλλιέθλαιος» νὰ ἀντέξει τὸν «ἐκκεντρισμόν», νὰ θρέψει ἱκανὰ τὴν «ἀγριέθλαιον» καὶ νὰ τὴν μεταμορφώσῃ σέ «καλλιέθλαιον»;

Προσωπικὰ θεωροῦμε ὅτι τοὺς ἔχει ἀλλὰ δέν ἀποδέχεται ἀκόμα τὸν «ἐκκεντρισμό».

Γιὰ τὸ λόγῳ αὐτὸ ἀπευθύνουμε ἔκκληση στὰ μέλη τῶν Ἀρχαίων «*καλλιεθλαίων*» Ἐκκλησιῶν,

«Σώσατε ἡμᾶς ἀδελφοί ἵνα μὴ ἀπολεσθῶμεν»...

Τὴν ἀγάπην τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφούς...